

Foged: Når den højtærede landbrugsminister nu gør opmærksom på, at man i de ni tiendedele af tilfældene foretager tilbagerykning af lån, når der bliver bedt om det, er det naturligvis en glædelig oplysning. Men så forbavser det mig noget mere, når den højtærede ministers partifælle, det ærede medlem hr. Kirkegaard, samtidig fremhæver, at loven dog alligevel bør ændres på dette område, og at der bør stå, at lånene skal rykke tilbage. Jeg erindrer, at det ærede medlem hr. Kirkegaard ved tidligere forhandlinger i folketinget om det samme spørgsmål har brugt den samme vending, men dengang blev den ikke fulgt op af nogen trofasthed under udvalgsarbejdet. Jeg håber, at den vil blive det denne gang, og jeg går ud fra, at vi nu nemt kan få det igennem.

Flere af de ærede ordførere har sagt noget om de nyetablerede, og at det var dem, man så gerne ville hjælpe. I den anledning kommer jeg til at gøre opmærksom på, at de nyetablerede er dem, der er mest i klemme, og næsten er dem, der bliver dårligst behandlet ved denne lov. Hvis en ung landmand ønsker at købe en ejendom, hvori der indestår et Marshallån eller staldhygiejnelån, så er der ganske vist muligheder for, at vedkommende kan få lov til at lade det stå; men hvis han har præsteret en blot nogenlunde udbetaling, skal han indbetale om ikke hele det Marshallån, der står, så i hvert fald en part af det. Man følger her en administration over for de nyetablerede, som gør det yderligere vanskeligt for dem at etablere sig. Dertil kommer endelig, at hvis den nyetablerede har fået etableret sig på en ejendom, hvori der ikke er Marshallån, og vil have lån, er hans prioriteringsforhold gerne af en sådan art, at han er blandt de få, der kommer op over 110 pct. af ejendomsværdien, og så kan han heller ikke låne; derfor er dette med hjælp til de nyetablerede mere en talemåde end en realitet, og det har vi for øvrigt også mærket andre steder. Jeg kan i denne forbindelse minde om bestemmelserne vedrørende skattnedslag, hvor man skubbede de nyetablerede ud af billedet og sagde: de nyetablerede skal ikke mere have disse muligheder for at få nedslag i skat. Dertil medvirkede regeringen og det radikale venstre for blot et halvt år siden.

H. C. Toft: Den højtærede landbrugsminister forventede, at jeg skulle komme på talerstolen igen og svare ham på hans bemærkning om min udtalelse om statens udlånsvirksomhed. Jeg sagde, at det radikale venstre for et par år siden havde taget dette spørgsmål op til alvorlig overvejelse, og jeg kan da kun efter den højtærede landbrugsministers tale i forbindelse med det lovforslag, vi her behandler, konstatere, at når man ikke kan komme af med midlerne til de formål, man engang har fastsat i loven, så har regeringen ligefrem en sygelig trang til at finde et andet område at låne penge ud til. Med andre ord, pengene skal bruges, når man har dem. Det er vel derfor heller ikke så mærkeligt, at vi fra konservativ side har den opfattelse, at man skal betro denne regering de færrest mulige midler. Det er vor opfattelse, at man skal søge at begrænse de midler, der skal hives ud af skatteborgernes lommer, og det gør man bl. a. ved at nedsætte statens udlånsvirksomhed.

Det ærede medlem hr. Kristian Kristensen spurgte, hvorfor de konservative havde stemt for alle tidligere udgiftslove. Vor politik i de sidste år har netop været den, at vi ville søge at begrænse statens udlånsvirksomhed, søge at begrænse statens udgifter for derved at tilgodese skatteyderne, idet vi mener, at det er det fornuftigste. Når det ærede medlem hr. Kristian Kristensen fremhæver, at der ikke er tale om en udvidelse af beløbet, er det rigtigt nok, men det ærede medlem har det ligesom den højtærede landbrugsminister: når beløbet ikke kan blive brugt til de opgaver, der omfattes af den tidligere lov, så må man søge at finde nye områder for udlån, for pengene skal for alt i verden bruges. Retsforbundet ønsker med andre ord i modsætning til tidligere og i modsætning til, hvad den højtærede indenrigsminister skrev i sin kronik i Dagens Nyheder sidste mandag, at man skal finde nye områder for udlån.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg vil gerne gøre klart, at min stilling til udlån er den, at jeg anser det for bedst, rimeligst og rigtigst, at den udlånsvirksomhed, der skal ske på disse områder, fortrinsvis sker gennem de private pengeinstitutter. Det udelukker imidlertid ikke, at der kan være